

دانشگاه تبریز

دانشکده علوم انسانی و اجتماعی

گروه اقتصاد

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت MBA

عنوان

همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات و ارتباط آن با عملکرد سازمان

استاد راهنما

دکتر محمد فاریابی

استاد مشاور

دکتر علیرضا فضل زاده

پژوهشگر

بهراد زاهدی

شهریور ۱۳۹۰

صلى الله عليه وسلم

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم، که فداکاریشان

را سپاس نتوانم.

تقدیر و تشکر:

از استاد ارجمند، جناب آقای دکتر محمد خاریابی که به عنوان استاد راهنما با راهنمایی های ارزنده خود، از مرحله انتخاب موضوع تا اتمام پایان نامه، اینجانب را مورد عنایت فویش قرار دادند.

از استاد ارجمند، جناب آقای دکتر علیرضا فضل زاده که به عنوان استاد مشاور، در طول مدت تهیه پایان نامه با بذل عنایت، اینجانب را مورد لطف فویش قرار دادند.

از استاد ارجمند، آقای دکتر بهزاد سلمانی که داور این پایان نامه را به عهده گرفتند و با مهربانی دیدگاه های خود را مطرح نمودند.
از خانواده ام که در طول تهیه این اثر در کنارم و مایه آرامشم بودند.

چکیده پایان نامه

نام خانوادگی دانشجو: زاهدی		نام: بهراد	
عنوان پایان نامه: همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات و ارتباط آن با عملکرد سازمان			
استاد راهنما:		دکتر محمد فاریابی	
استاد مشاور:		دکتر علیرضا فضل زاده	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: MBA	گرایش: استراتژی	دانشگاه: تبریز
دانشکده: علوم انسانی و اجتماعی		تاریخ فارغ التحصیلی: ۱۳۹۰/۶/۱۴	
		تعداد صفحه: ۱۱۶	
<p>کلید واژه‌ها: جهت گیری استراتژیک کسب و کار، جهت گیری استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی، همسویی استراتژیک، اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی، عملکرد سازمانی</p>			
<p>چکیده:</p> <p>اطلاعات یکی از اصلی ترین منابع دستیابی به مزیت رقابتی در عصر کنونی است. تولید و پردازش این اطلاعات توسط ابزارها و فرایندهایی انج ام می گیرد که به مجموعه آنها فناوری اطلاعات گفته میشود. جهت استفاده بهینه از این مجموعه وسیع نیاز به شناخت قابلیت‌های آن و درک درست از نیازهای سازمان امری ضروری است. بنابراین همسویی اهداف و استراتژیهای فناوری اطلاعات با اهداف و استراتژیهای کسب و کار سازمان یکی از مهمترین مباحث مطرح شده در دو دهه اخیر است. جامعه آماری پژوهش کلیه شرکتهایی هستند که در سازمان بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شدهاند. داده‌ها از طریق پرسشنامه جمع‌آوری گردید. پس از جمع‌آوری داده‌ها تجزیه و تحلیل آنها به روش تحلیل رگرسیون، و همبستگی با استفاده از نرم‌افزار SPSS، ویرایش ۱۸ انجام شد. در نتایج بدست آمده مشاهده شد که متغیرهای جهتگیری استراتژیک کسب و کار، جهت گیری استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی، همسویی استراتژیک و اثربخشی سیستم اطلاعاتی، ارتباط مثبت و معناداری با عملکرد این شرکتها دارد. همچنین شدت ارتباط میان همسویی استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی و عملکرد بیشتر از جهت گیری استراتژیک صرف با عملکرد است. در تحلیل نتایج رگرسیون به این نتیجه رسیدیم که همسویی بیشترین تأثیر را بر عملکرد سازمانی دارد و پس از آن جهت گیری استراتژیک و اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی بر عملکرد سازمان تأثیر گذارند.</p>			

فهرست مطالب

فصل اول

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.....	(۱-۱) مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۱) بیان مسئله
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۱) اهمیت موضوع
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۱) هدف تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۵-۱) فرضیه‌ها
Error! Bookmark not defined.....	(۶-۱) روش شناسی تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۱-۶-۱) نوع تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۶-۱) جامعه و نمونه آماری
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۶-۱) ابزار جمع آوری داده ها
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۶-۱) روش تجزیه و تحلیل داده ها
Error! Bookmark not defined.....	(۷-۱) مدل تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۸-۱) متغیرهای تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۱-۸-۱) جهت گوی استراتژیک
Error! Bookmark not defined....	(۲-۸-۱) جهت گوی استراتژیک فناوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۸-۱) همسویی استراتژیک
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۸-۱) عملکرد سازمانی
Error! Bookmark not defined.....	(۵-۸-۱) عملکرد سیستم‌های اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined.....	(۹-۱) قلمرو تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۱۰-۱) ساختار تحقیق

فصل دوم

Error! Bookmark not defined.....	(۱-۲) مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۲) مبانی نظری
Error! Bookmark not defined.....	(۱-۲-۲) جهت گیری استراتژیک
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۲-۲) استراتژی فناوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۲-۲) همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۲-۲) اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined.....	(۵-۲-۲) عملکرد سازمانی
Error! Bookmark not defined.....	(۶-۲-۲) ارتباط همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات با عملکرد سازمانی
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۲) پیشینه تجربی
Error! Bookmark not defined.....	(۱-۳-۲) مطالعات خارجی
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۳-۲) مطالعات داخلی
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۲) خلاصه و جمع بندی

فصل سوم

Error! Bookmark not defined.....	(۱-۳) مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۳) نوع تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۳) مدل تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۳) فرضیه‌های تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	(۵-۳) تعریف عملیاتی متغیرها
Error! Bookmark not defined.....	(۱-۵-۳) جهت گیری استراتژیک کسب و کار
Error! Bookmark not defined.....	(۲-۵-۳) جهت گیری استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined.....	(۳-۵-۳) همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.....	(۴-۵-۳) عملکرد سازمانی

Error! Bookmark not defined.....	۳-۵-۵) اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined.....	۳-۶) جامعه و نمونه آماری
Error! Bookmark not defined.....	۳-۷) روش گردآوری داده‌ها
Error! Bookmark not defined.....	۸-۳) روایی و پایایی پرسشنامه
Error! Bookmark not defined.....	۹-۳) روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.....	۴-۱) مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	۴-۲) مشخصه‌های عمومی پاسخ دهندگان
Error! Bookmark not defined.....	۴-۲-۱) سمت سازمانی
Error! Bookmark not defined.....	۴-۲-۲) میزان تحصیلات
Error! Bookmark not defined.....	۴-۲-۳) جنسیت
Error! Bookmark not defined.....	۴-۲-۴) سن پاسخ دهندگان
Error! Bookmark not defined.....	۴-۳) تحلیلهای تک متغیره
Error! Bookmark not defined.....	۴-۳-۱) جهت گیری استراتژیک کسب و کار
Error! Bookmark not defined.....	۴-۳-۲) جهت گیری استراتژیک سیستم اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined...	۴-۳-۳) همسویی استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined.....	۴-۳-۵) اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی
Error! Bookmark not defined..	۴-۳-۶) آماره‌های توصیفی برای متغیرهای توضیحی
Error! Bookmark not defined.....	۴-۴) تحلیل‌های دو متغیره
Error! Bookmark not defined...	۴-۴-۱) جهت گیری استراتژیک و عملکرد سازمانی
Error! Bookmark not defined.	۴-۴-۲) همسویی استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی و عملکرد سازمانی
Error! Bookmark not.	۴-۴-۳) جهت گیری استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی و اثربخشی سیستم اطلاعاتی

defined.

Error! Bookmark not defined. ۴-۴-۴ همسویی استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی و اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی
defined.

Error! Bookmark not defined. ۵-۴-۴ عملکرد سازمانی و اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی

Error! Bookmark not defined..... ۶-۴ تحلیل‌های چندمتغیره

Error! Bookmark not defined..... ۷-۶ آزمون فرضیه‌ها

Error! Bookmark not defined..... ۸-۴ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

فصل پنجم

Error! Bookmark not defined..... ۱-۵ مقدمه

Error! Bookmark not defined..... ۲-۵ مروری بر چهارچوب کلی تحقیق

Error! Bookmark not defined..... ۳-۵ یافته‌های پژوهش

Error! Bookmark not defined.... ۱-۳-۵ یافته‌های حاصل از تحلیل‌های تک متغیره

Error! Bookmark not defined..... ۲-۳-۵ یافته‌های حاصل از تحلیل‌های دو متغیره

Error! Bookmark not defined.... ۳-۳-۵ یافته‌های حاصل از تحلیل‌های چند متغیره

Error! Bookmark not defined..... ۴-۵ بحث و نتیجه‌گیری

Error! Bookmark not defined..... ۵-۵ فرضیه‌های اصلی

Error! Bookmark not defined..... ۶-۵ پیشنهادهای تحقیق

Error! Bookmark not defined..... ۱-۶-۵ پیشنهادهای کاربردی

Error! Bookmark not defined..... ۲-۶-۵ پیشنهاد برای تحقیقات آتی

Error! Bookmark not defined..... ۷-۵ محدودیت‌های تحقیق

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..... منابع

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..... ضمائم

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱) مقدمه

امروزه با مطرح شدن فناوری اطلاعات به عنوان یک عامل مهم رقابتی و برتری سازمان در محیط پرقابیت کنونی سازمانهای مختلف در پی حرکت به سمت این فناوری در درون سازمان خود هستند. از طرفی با توجه به رشد و توسعه روز افزون این فناوری شاهد افزایش استفاده از آن در سازمانها میباشیم. در واقع استفاده از فناوری اطلاعات و توانمندیهای آن به یکی از الزامات اساسی و حیاتی سازمانهای امروزی تبدیل شده است. همچنین اطلاعات، دانش و مدیریت آن به عنوان یکی از منابع اصلی آن مطرح شده است. بنابراین شیوه استفاده کارآمد و مؤثر از اطلاعات و دانش و تدوین و پیاده سازی برنامههای راهبردی فناوری اطلاعات/سیستمهای اطلاعاتی از اهمیت فراوانی برخوردار است.

بر اساس مطالعه ای که در سال ۲۰۰۳ و از جامعه آماری شامل ۵۰۰ مدیر ارشد فناوری اطلاعات به عمل آمد، مشخص گردید که تفکر و برنامه ریزی استراتژیک نگرانی شماره یک مدیران انفورماتیک سازمانها میباشد. این امر به واسطه آن است که اگر فناوری اطلاعات به صورت نزدیک و هماهنگ با محیط کسب و کار در تعامل باشد، میتوان از بقای سازمان در محیط رقابتی موجود اطمینان حاصل نمود. همراستایی اهداف سازمان و توانایی فناوری اطلاعات برای مشارکت در تحقق این اهداف می -

تواند منجر به حصول بهره وری بالا برای سازمانها گردد. (Turban, 2006, p 404)

از طرفی با افزایش روز افزون فضای کار رقابتی تمایل و نیاز سازمانها برای یکپارچگی و همراستا نمودن اهداف فناوری اطلاعات و اهداف سازمان تشدید میشود و بکارگیری طرحهای استراتژیک جامع برای سازمان از اهمیت و اولویت بالاتری برخوردار میشود. (Blodget, 1998) لذا جهت موفقیت سازمان در مسیر رسیدن به اهداف کلان سازمانی همراستایی فناوری اطلاعات و کسب و کار از اهمیت بالایی برخوردار است. با افزایش نقش آفرینی این فناوری در سازمانها، اهمیت این موضوع بیشتر نیز شده است. بطوریکه امروزه موضوع همراستایی استراتژیک یکی از مهمترین مباحث مدنظر و دغدغه خاطر مدیران فناوری اطلاعات در سازمانها میباشد (Luftman, 2003) با وجود اثبات اهمیت همسویی استراتژیک در هر دو حوزه تئوری و عمل، آنچه در سازمانها مشاهده میشود بروز مشکلات عدیده، شکستهای پی در پی و میزان پایین همسویی ایجاد شده

می‌باشد. با توجه به حجم بالای سرمایه‌گذاری و طول دوره مورد نیاز برای تدوین و پیاده سازی طرحهای راهبردی، چالشهای فوق الذکر سازمانها را با تهدیدی جدی در این حوزه مواجه نموده است و آنچه که بدیهی به نظر می‌رسد این است که اجرای هر طرح و پروژه راهبردی در سازمان زمانی مفید و اثربخش خواهد بود که با اهداف سازمان همراستا باشد. چنین همراستایی با اهداف سازمان زمانی میسر میشود که بکارگیری طرحها و برنامههای جدید با مطالعه بر روی نیازمندیها و استراتژیهای سازمانی آغاز شود. در واقع مسئلهای که ما در این تحقیق با آن مواجه هستیم، این است که وضعیت مطلوب سازمان برای برقراری همراستایی استراتژیک به چه صورت است و برنامههای استراتژیک در حوزه فناوری اطلاعات/سیستمهای اطلاعاتی در چه صورت با اهداف و مأموریت‌های سازمان به بهترین شکل ممکن مطابقت دارند و آنها را تأمین میکنند.

در راستای برقراری این همراستایی عوامل ارتباطی، شاخصهای شایستگی، نحوه مدیریت، مشارکت، فناوری و منابع انسانی در دو زمینه، اثر شایانی را ایفا میکنند. اول آنکه وضعیت فعلی شرکت از نظر عوامل اثرگذار در این راستا چگونه است و دیگر اینکه مشخص میکند برای موفقیت در این راه سازمانها به چه تغییراتی در حوزههای مختلف نیاز دارند. با در نظر گرفتن این دو بعد و شناسایی عوامل اثرگذار و همچنین قابلیت‌های سازمان در کسب و بکارگیری این عوامل، میتوان اقدامات مؤثری در جهت کیفیت اجرای برنامههای استراتژیک سیستمهای اطلاعاتی بعمل آورد.

۱-۲) بیان مسئله

در دو دهه گذشته سازمانها تغییرات زیادی را در حوزه فناوری، ساختار، فرآیندها، نیازهای درونی و بیرونی، نیروی انسانی، فرآیندهای تولیدی و خدماتی تجربه نمودند. عوامل فوق با ظهور و تقویت فناوری اطلاعات و سرمایه گذاری فزاینده سازمانها در این حوزه افزایش یافت، بطوریکه به تشدید رقابت و تهدید بقای سازمانها منجر شد. سازمانها برای حفظ خود در چنین بازار پویا و پیچیده ای نیاز به استفاده ای سریع، کاربردی و استراتژیک از فناوری اطلاعات دارند. از این رو استفاده استراتژیک از فناوری اطلاعات به عاملی حیاتی در بین سازمانها برای کسب مزیت رقابتی و همسو کردن فناوری اطلاعات با اهداف سازمانی، تبدیل شد.

برنامه ریزی استراتژیک بایستی با برنامه ریزی جامع سازمان همراستا گردد. در واقع واحد فناوری اطلاعات و سایر واحدهای سازمانی میبایست با استفاده از توانمندیهای نسبی، در جهت اهداف مشترک برای سازمان تلاش کنند. (Turban, 2006 & Chan, 2002)

از وظایف اصلی و پایه ای برنامه ریزی استراتژیک در حوزه فناوری اطلاعات، تعریف و تبیین برنامههای کاربردی سیستمهای اطلاعاتی میباشد که با اهداف و اولویتهای تعیین شده سازمان تطابق داشته باشد. (1998, Cale & Kanter)

با وجود برنامه ریزیهای متعددی که در حوزه برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات/سیستمهای اطلاعاتی انجام شده و چارچوبهای متعددی که ارائه گردیده، هنوز هم سهم شکست شرکتها و صنایع مختلف در این حوزه بسیار بالا و قابل تأمل است. عوامل متعددی در این امر دخیل میباشند که علاوه بر مواردی که در بالا ذکر شد، شاخص ترین آنها عبارتند از: فقدان پشتیبانی از معماری فناوری اطلاعات، تأکید کمتر از حد نیاز بر روی برخی فرصتهای موجود در حوزه فناوری اطلاعات، طول دوره برنامه ریزی و طرح ریزی سیستمهای اطلاعاتی و عدم وجود درک مناسب از کسب و کار در حوزه فناوری اطلاعات و بالعکس و نیز عدم توانایی در یکپارچه نمودن این دو.

بای^۱ و همکاران اعلام کردند که یکی از عوامل کلیدی جهت کسب مزیت رقابتی، بکارگیری مناسب فناوری اطلاعات در برنامه ریزی استراتژیک سازمان است. بر این اساس، امروزه برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات به عنوان یکی از اساسی ترین اجزاء یکپارچه سازی و همراستایی^۲ استراتژیک کسب و کار و فناوری اطلاعات مطرح می باشد.

لوفتمن (۱۹۹۶)^۳ این گونه نتیجه گیری کرد که در سازمانهای کنونی، پیش از صرف هزینههای سنگین جهت تدوین و پیاده سازی برنامههای استراتژیک فناوری اطلاعات، سازمان بایستی توانمندیهای خود را برای همراستا نمودن فناوری اطلاعات و کسب و کار در زیربخشهای مختلف مورد ارزیابی قرار دهد و در صورت وجود کاستیهایی نسبت به رفع یا بهبود آنها اقدام نماید. به عبارت دیگر، استفاده استراتژیک از فناوری اطلاعات به عاملی کلیدی برای سازمانها جهت کسب مزیت رقابتی تبدیل شده است.

¹ Bai et. Al, (2003)

² alignment

³ Luftman. (1996)

۳-۱) اهمیت موضوع

با توجه به رشد و توسعه همه جانبه فناوری اطلاعات و نفوذ آن در سطوح مختلف سازمان‌ها، لزوم بکارگیری برنامه‌های راهبردی در حوزه فناوری اطلاعات بیش از پیش نمایان می‌شود. این طرح‌ها جهت برخوردی نظاممند با مقوله سرمایه گذاری و کسب نتایج بهتر در این حوزه طراحی، تدوین و پیاده سازی میشوند .

در کشور ما بکارگیری فناوری اطلاعات بحث نسبتاً جدیدی است و چالش‌های بسیاری را پیشروی خود می‌بیند. یکی از مهمترین مسائلی که در این زمینه مطرح شده است، برنامه‌ریزی استراتژیک برای فناوری اطلاعات بصورت کارا و اثربخش است. در واقع، در صورت داشتن توانمندی‌های لازم جهت تحقق مضامینی همچون پشتیبانی بهتر اهداف و استراتژیهای سازمانی، بهبود یکپارچگی سیستم، بکارگیری مؤثرتر فناوری اطلاعات جهت کسب مزیت رقابتی است که رشد سازمانی عینیت خواهد یافت (مانیان، ۱۳۸۷)

تالون و کرامر^۱ اعلام کردند که نظر به رشد روزافزون فناوری اطلاعات، اهمیت قابل ملاحظه برنامه ریزی استراتژیک در حوزه فناوری اطلاعات و همچنین سرمایه گذاری قابل توجهی که سازمان‌ها در این حوزه انجام می‌دهند، تعهدات سازمانی و تغییرات سریعی که در محیط بیرونی رخ می‌دهد، بررسی و شناسایی عوامل اثرگذار در حوزه همسویی استراتژیهای سازمان با برنامه‌های فناوری اطلاعات ضروری به نظر می‌رسد.

واکر و همکاران^۲ در سال ۲۰۰۳ معتقدند که در دنیای پویای کنونی، به کارگیری اثربخش فناوری اطلاعات از الزامات موفقیت سازمان‌ها محسوب می‌شود. در این راستا، لزوم تدوین برنامه استراتژیک فناوری اطلاعات احساس می‌شود. باید توجه داشت که هر استراتژی علاوه بر پاسخگویی به شرایط محیطی، باید با استراتژی‌های سطوح دیگر سازمان هماهنگ باشد.

نظر به اهمیت و ضرورت برنامه ریزی استراتژیک فناوری اطلاعات و وضعی که در پژوهشهای داخلی در زمینه همسو سازی فناوری اطلاعات با استراتژیهای کسب و کار به نظر میرسد، نیاز

¹ Tallon, Kremer, 1999

² Walker et. al

سازمانها و مدیران به استفاده از نتایج چنین پژوهش‌هایی احساس میشود. این پژوهش در جهت پاسخ به این نیاز تدوین میگردد.

۱-۴) هدف تحقیق

بر اساس آنچه در پیش گفته شد، هدف اصلی این تحقیق "بررسی ارتباط میان همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات با عملکرد سازمانی" است و در پی آن تحقیق به دنبال پاسخ به سؤال‌های زیر می‌باشد:

- آیا جهتگیری استراتژیک سازمان ارتباط معناداری با عملکرد سازمانی دارد؟
- بین همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات ارتباط معناداری با عملکرد سازمانی دارد؟
- آلی جهت گیری استراتژیک سیستمهای اطلاعاتی ارتباط معناداری با اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی دارد؟
- آیا همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات ارتباط معناداری با اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی دارد؟
- آیا عملکرد سیستم‌های اطلاعاتی ارتباط معناداری با عملکرد سازمانی دارد؟

۱-۵) فرضیه‌ها

در راستای پاسخ به سؤالات تحقیق، این پژوهش در پی بررسی فرضیات زیر میباشد:

۱. بین جهتگیری استراتژیک سازمان با عملکرد سازمانی همبستگی مثبت وجود دارد.
۲. بین همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات و عملکرد سازمانی همبستگی مثبت وجود دارد.
۳. بین جهتگیری استراتژیک سیستمهای اطلاعاتی و اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی همبستگی مثبت وجود دارد.
۴. بین همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات و اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی همبستگی مثبت وجود دارد.
۵. بین عملکرد سیستم‌های اطلاعاتی و عملکرد سازمانی همبستگی مثبت وجود دارد.

۱-۶) روش شناسی تحقیق

۱-۶-۱) نوع تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی بوده و از نظر نحوه گردآوری دادهها جزء تحقیقات توصیفی و از نوع پیمایشی است. با توجه به موضوع تحقیق و متغیرهای مورد بررسی در آن، اطلاعات اولیه مورد نیاز جهت آزمون فرضیهها از طریق پرسشنامه و اطلاعات ثانویه نیز از مطالعه مقاله‌های تخصصی و اطلاعات کتابخانه‌ای جمع‌آوری میشود. مخاطب پرسشنامه مدیر ارشد یا مدیران فناوری اطلاعات هر واحد نمونه‌گیری است.

تحقیقات کاربردی به منظور حل سریع مسائل و مشکلات و اتخاذ تدابیر لازم انجام میشود. این نوع تحقیق با استفاده از یافته‌های تحقیقات بنیادی در صدد حل مشکلات گوناگون بر می‌آید. در این تحقیق، ما یافته‌های تحقیق‌های بنیادی را در صحنه عمل می‌آزماییم. بنابراین، برخلاف جنبه نظری بیشتر به سمت پدیده‌های واقعی و مسایل عملی معطوف شده، و در شرایط غیر آزمایشگاهی و در رویارویی با واقعیات سازمانی، محیطی و... عمل مینماییم. به عبارت دیگر، در این تحقیق ناظر به مسائلی خواهیم بود که سازمان با آنها مواجه میشود و نتایج آن میتواند در سازمانها قابل استفاده باشد و یا کاربرد ویژه‌ای در تصمیمات سازمان داشته باشد.

۱-۶-۲) جامعه و نمونه آماری

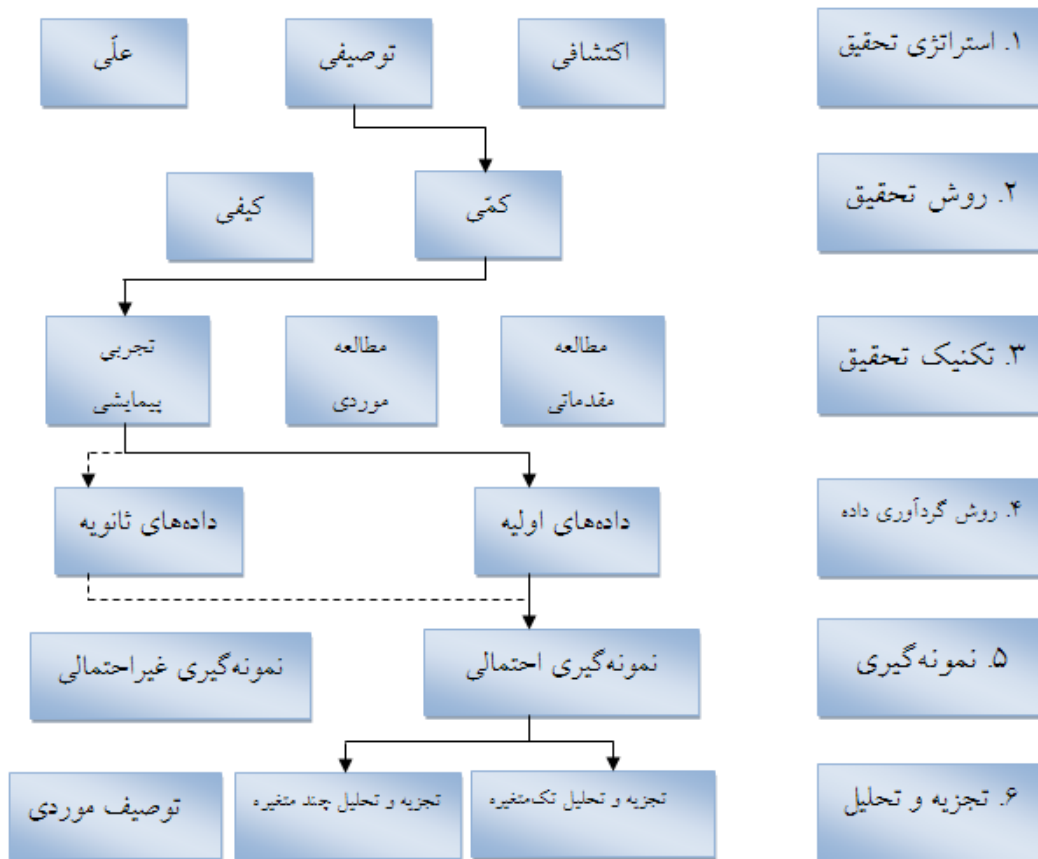
جامعه آماری تحقیق یک جامعه هدفدار و در دسترس از میان شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. تحقیق در شش ماهه اول سال ۱۳۹۰ انجام می‌شود. از جامعه آماری مذکور تعداد نمونه مناسب براساس رابطه کوکران انتخاب و مورد بررسی قرار می‌گیرد که فرمول آن عبارتست از:

$$n = \frac{N \cdot z^2 \cdot pq}{N \cdot e^2 + z^2 \cdot pq}$$

فرمول (۱-۱) رابطه کوکران

در این فرمول، $z = 1.96$ ، $p = 0.5$ ، $q = 1 - p$ ، و e را نیز (0.1) در نظر میگیریم.

شکل ۱-۱ روش شناسی تحقیق را نشان می‌دهد.

شکل ۱-۱: روش شناسی تحقیق

۱-۶-۳) ابزار جمع‌آوری داده‌ها

همانطور که گفته شد، در این تحقیق به منظور جمع‌آوری اطلاعات اولیه از پرسشنامه استفاده می‌شود. سوالات پرسشنامه از نوع بسته و از طیف لیکرت استفاده خواهد شد. این پرسشنامه مربوط به میزان مطابقت جمله ذکر شده با سازمان فرد پاسخ دهنده میباشد، که پاسخ دهنده، گزینه خود را از طیف کمترین تطابق تا بیشترین تطابق انتخاب خواهد کرد. این پرسشنامهها در اختیار افراد انتخاب شده در نمونه تحقیق قرار میگیرند.

۱-۶-۴) روش تجزیه و تحلیل دادهها

تجزیه و تحلیل فرضیههای این تحقیق با استفاده از نرمافزار SPSS انجام میشود. گامهای این قسمت عبارتند از:

۱. در ابتدا با استفاده از فنون آمار توصیفی به طبقه‌بندی، خلاصه، توصیف، تفسیر و نمایش گرافیکی دادهها و خواه هم پرداخت.

۲. تحلیلی دادههای آماری و آزمون کلیه فرضیههای این تحقیق با استفاده از روش همبستگی انجام خواهد شد تا شدت ارتباط میان متغیرها مشخص شود.

۳. سپس، با استفاده از ضریب تعیین چندگانه (R^2) کارایی مدل ارزیابی خواهد شد. R^2 نشان می‌دهد که مدل ما چقدر با دادهها همخوانی دارد و چه نسبتی از واریانس متغیر وابسته را تبیین می‌کند.

۱-۷) مدل تحقیق

پس از مطالعه پیشینه موضوع در ادبیات داخلی و خارجی که به تفصیل در فصل دوم آمده است و با توجه به فرضیات تحقیق و نیازهای سازمانهای ایرانی، در مدل این تحقیق متغیر جهتگیری استراتژیک کسب و کار و جهتگیری استراتژیک سیستم‌های اطلاعاتی به عنوان متغیر مستقل تعریف شده اند که با یک نقش اعتدال با عملکرد سازمانی و اثربخشی سیستم‌های اطلاعاتی مرتبطند. همچنین در این مدل عملکرد سازمانی به عنوان متغیر وابسته انتخاب شده است و تأثیر همه متغیرها بر آن سنجیده می‌شود.

با این حال، اگر چه عوامل زیادی بر همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات تأثیر دارند، ولی با توجه به پیمایشی که در تحقیقات مربوط صورت گرفته است، این متغیرها به عنوان مهمترین عوامل تأثیرگذارند. بنابراین با توجه به پیشینه مطرح شده و فرضیههای تحقیق، مدل تحقیق را بر اساس متغیرهای معرفی شده در فوق و روابط موجود بین این متغیرها را در شکل (۱-۲) نشان داده‌ایم.